

NAS GLAS

Glasilo Osrednje Zveze javnih
nameščencev in upokojencev

:: za Slovenijo v Ljubljani. ::

Cena posamezne št. 1.50 Din.

„NAS GLAS“ izide vsakega desetega,
dvajsetega in zadnjega v mesecu.

Celoletna naročnina . . . Din 40.—

Polletna naročnina . . . „ 20.—

Četrtna naročnina . . . „ 10.—

Za inozemstvo je dodati poštino.

Oglasi po ceniku.

Uredništvo: Anton Adamič, Ljubljana, Bohoričeva ulica št. 12. Rokopisov ne vrača, ako se ne priloži znamk. Dopise v latinici in cirilici sprejema le podpisane in zadostno frankirane. Rokopise je adresirati le na urednika.

Upravništvo: Na naročila brez denarja se ne oziramo. Naročnina naj se pošilja po nakaznici oziroma položnici le v Ljubljano, Vodnikov trg št. 5/I. Tja je pošiljati tudi zbirke za naš tiskovni sklad.

Naš bolni parlamentarizem.

Naša država je plod zgodovinskega in etniškega razvoja. Mlad državni organizem smo še. Vsi, ki smo Jugoslavijo že težko pričakovali, smo upali, da se bo začelo radi čimprej ureditve države tekmujoče, resno in stvarno delo vseh. Res, po vojni so se še vedno pokazale zle posledice tudi glede solidnosti na gospodarskem polju in glede poštenja na političnem poprišču. Toda, toliko sebičnosti, zlorabe in korupcije, kakor smo jo mi doživeli in jo moramo še vedno prenašati, je pa vendar preveč.

Vlada in skupščina sta poklicani, da bi napravili red, da bi ustvarili gospodarsko, kulturno in politično podlago za utrditev in nadaljnji razvoj države, toda ravno oni sta, ki sta dosedaj največ grešili in še grešita v gornjem zmislu. Razpaslo se je brezdelje, intriganstvo in partizanstvo, da mu skoro ni para. In tako padajo naše vlade in z njim skupščina že sedmo leto iz krize v krizo, vsakega pol leta, pa tudi prej. In zakaj. Nikakor ne v glavnem radi plemenite tekme v načelih in idejah, ki naj koristijo državi in narodu na različen način, marveč v prvi vrsti radi osebarstva, vlastiljivosti in koriststva. Žalostno, pa resnično je to! Našim strankam je prvo strankarski interes, zadostitev, apetita organizacije in posameznikov, potem ni dolgo nič in šele tam daleč državni in skupni blagor. Ta slepota in strast gre tako daleč, da se dosedaj ni pustilo nit ene vlade, da bi delala mirno (skupno s parlamentom) leto ali dve. Kakor hitro je izpadla kaka skupina strank iz vlade in večine, je začela takoj divjo gonjo, kako bi najhitreje vrgla obstoječo vladno in prišla do vladnih jasl. Posledica tega je, da se izčrpa vsaka vladna večina v odbijanju takih napadov in v utrjevanju svoje strankarske pozicije. Kaj čuda, če potem počiva vsako resno, smotreno delo v prid države in skupnosti. Ako prištevamo k tem pojavom še ponekod strogo očuvani in izvajani mentalitet po zaradi in po lovu za denarjem, pa imamo razlago za strahoviti kaos, v katerem se danes nahaja vse državno življenje. Tako se je prav te dni odkrivalo brezno in blato ogabnih korupcijskih afer in naši ministri so se zmerjali — tu menda ni primere v zgodovini — z žeparji in lopovi.

Ali hočete še bolj procvitajoči parlamentarizem?! In kdaj bo bolje? Gotovo še več let, morda 10, 20 let ne. Gori opisano režimovanje nas lahko do tedaj gospodarsko ali pa celo politično docela uniči. Pomenljivo je, da gospodarski krogi mirno gledajo to igro, upajmo da ne vsled načela »v kalnem je lahko ribariti.« Na drugi strani je pa moč vladajočih strank toliko, da je strit in pokopan, kdor se zoperstavlja njihovi poti.

Kako izvleči državo in narod iz teh strašnih zmed? Ker vse kombiniranje med

strankami in strančicami, parlamentarnimi osebami in osebicami v dolgi dobi 7 let ni prineslo zaželenega uspeha — nismo pač še zreli za čisti parlamentarizem — bi bilo poskusiti še z enim sredstvom — nevtralnno vlado (vlado strokovnjakov, uradnikov). Zakaj do sedaj še ni prišlo do tega? Ne morda zato, ker bi ne mogli spraviti skupaj v celi državi 18 nevtralnih višjih uradnikov — strokovnjakov, marveč zato, ker bi partijam odpadla iz rok — četudi za kratek čas — moč in pa korita in mastno plačane službe sploh. Ta cena je za njihovo samopašnost toliko, da riskirajo rajši vse. Ako imajo v bratski češko-slovaški republikli že drugo uradniško vladno — prva ima po priznavanju vseh češkoslovaških strank velikanske zasluge za vseobčo konsolidacijo države —, ako so imeli na Poljskem mešano parlamentarno-uradniško vladno itd., zakaj pri nas tega ne poskusimo? Vzrok sem ravnokar povedal.

Kaj pa bi mi imeli od uradniške vlade, seveda ob sodelujočem parlamentu? To-le:

1. Ustvarili in izvedli bi se najnujnejši zakoni gospodarske in kulturno-socijalne vsebine. 2. Stabilizirala in depolitizirala bi se uprava, s čimer bi se pripravil neodvisen in svoje prave naloge prevzet uradniški kader, ki je potreben za končno izgraditev države. V svojo upravo, zlasti centralne vlade bi se uvedel smisel za delo, štedenje in poštenje. Sedaj so ministri redko resortno usposobljeni in delavni. Saj se dostikrat ne morejo pripraviti k golemu podpisu že rešenih spisov po cele mesece. 4. Korupcijski val bi se, če že ne izsušil, tako zaježil, da bi bile — vsaj v doglednem času — nove korupcijske afere domala nemogoče.

Skratka, posledice mirnega, smotrenega eno- do tri-letnega delovanja uradniške vlade bi bile vsestranske in velikanske. Naše notranje prilike bi bile čiste in ustaljene, naš zunanji položaj neprimerno izboljšani.

Ko bi se poleg strankarske strasti in bi uradniška vlada absolvirala svoj minimalni poslovnj program, naj bi izvedla še skupščinske volitve. V čisti neodvisni volilni borbi naj narod odloči, ali je za dosedanje režimovanje ali pa za novo državno življenje.

Začela bi se druga era jugoslovenskega parlamentarizma, ki bi nam mogla prinesiti vso srečo in blagostanje, ako bo boljša od dosedanje.

Uradniško vprašanje na Madžarskem.

Vlada je predložila parlamentu nov predlog glede ureditve prejemkov uradništva, ki je zelo originalen.

Vseh madžarskih uradnikov je 171.600, kar znaša 55 odstotkov predvojne stanja, upokojencev je pa 100.000. Vse uradnike naj se deli na 3 skupine. V prvo skupino spadajo

oni uradniki, ki so nepotrebni ali odveč. Ti se stavijo na razpoložanje: niso deležni nobenega avancementa in nobene regulacije plač, a zato so vsakega rednega službovanja oproščeni; 7.000 jih je.

Oni uradniki, ki ostanejo, se dele na 2 skupini A in B. V skupino A spadajo oni uradniki, ki se nahajajo v onem plačilnem razredu oz. na oni plačilni stopnji, kamor v resnici spadajo, skupini B pa pripadajo oni uradniki, ki so dosegli radi napredovanja nepravilnim potom v povojnem času višji plačilni razred oziroma višjo plačilno stopnjo, kakor jim v resnici gre. Te 2 skupini bodeta deležni regulacije in sicer prva v izmeri 45 odstotkov, druga pa le 25 odstotkov in sicer na ta način, da bodo višje grupe imele 60 do 70 odstotkov, nižje pa do 90 odstotkov predvojnih prejemkov.

Parlament je vladnemu predlogu z veljavo od 1. junija 1925 nazaj pritrdil in o Božiču so se difference med starimi in novimi prejemki izplačale.

Kaj pa z difference našega uradništva, za katere beračimo že par let?

Ali se moramo pustiti res osramotiti od prav vsake države, še celo od take, kakor je Madžarska?

Predlogi drž. upokojencev.

Naša ustava določa izrečno, da smo vsi državljani enakopravni. Temu načelu ne sme nobeden zakon nasprotovati in zakonom se morajo vse naredbe pokoravati. Pri zakonodaji ne sme biti med Srbi, Hrvati in Slovenci nobene stvarne razlike, najmanj pa med državnimi uslužbenci in upokojenci, ker so to organi državne celote.

Kakor vse davščine in druge dolžnosti do države, ravno tako bi morale biti tudi državne plače in pokojnine vseh treh bratov enakomerne, ker je le tako državno edinstvo prav razumeti.

Narodni poslanci priznavajo to pravo, a ga nočejo na zakonodajnem mestu upoštevati. Dokazano je, da plačujejo Slovenci več vrst in povprečno večjo množino davka, kakor Srbi; nasprotno pa dobiva istovrstni prečan štirikrat manjšo osnovno pokojnino, kakor Srb. Dokler se nismo združili, so bile tozadevne penzije približno enake in ni bilo tudi med novimi in starimi dosluženci prav nobene razlike. Sedaj pa, ko smo v državnem edinstvu, se nas Slovence povsem prikraduje in se nam privoščijo jedva enega ministra iz naše srede.

Vsa naša združenja so brezpomembna, dokler ne zavzamemo vsaj na gospodarskem polju solidarnega stališča. Predvsem moramo skupno delati na to, da se ne sme nobeden državni uradnik brez disciplinarne obsodbe iz državne službe izgnati ali pa nasilno proti službeni potrebi premestiti. Pač se pa lahko tisti funkcionarji odstranijo, ki nepotrebno činovništvo v službovanje pozovejo in ga

potem zopet odpustajo. Med grešnike spadajo tudi tisti gospodje, ki izdajajo protizakonite naredbe in ki ne upoštevajo državnega edinstva glede davkov, trošarin in plačil, kar naša ustava zahteva. Dokler ne bodo plače, penzije in državne davščine v celi državi enake, ne bo miru in tudi ne pravega edinstva.

Vrhu tega je tudi nepravilno, ako se posamezne utemeljene prošnje in pritožbe toliko mesecev ali let ne rešijo, da vse skupaj zastara. To so čini, ki kvarijo državno delo, škodujejo ljudstvu in državi sami ter je skrajni čas, da se jih uredi.

S pravico torej na dan in na prvo točko dnevnega reda spada ureditev vseh pokojnin po novem zakonu in to tembolj, ker so bile vedno regulirane plače osnova vsem penzijam. Ako se uračunavajo enemu penzionistu vsa leta iz stare državne službe v novo pokojnino, potem morajo biti deležni te pravice vsi upokojenci naše edinstvene države. Vsakemu doslužencu mora biti dana možnost, da se danes s svojo penzijo tako preživlja kakor ob upokojitvi, ker je zaslužno in celo subvencionirano starostno oskrbo iz pravnega stališča le tako razumeti. Ako ne sme biti naš kmet na svojem dosmrtnem prevžitku po naravi prikrajšan, potem pristoji taka ugodnost tudi državnemu nameščencu. Gospodje ministri in poslanci naj bi se tega prava solidarno zavedali in naj bi take dokazane krivice brzo in ugodno popravili. To delo bo imelo boljši uspeh, kakor vse agitacije.

Žrtve štedenja.

Gospod inspektor ministrstva za narodno zdravje v Ljubljani je 1. 1923. razpisal desinfektorsko šolo pri higienskem zavodu v Ljubljani. Uvedenih je bilo osem učnih predmetov, kakor sanitetna služba (sanitetna zakonodaja) klinika nalezljivih bolezni, higijena, epidemijologija, bakteriologija, desinfekcija, anatomija in fiziologija ter prva pomoč v neugodah in polaganje izpitov pred določeno strokovno komisijo. Klasificiran je bil po zmožnosti vsak gojenec, dobil je od komisije podpisano izpričevalo. Leta 1924. so se ustanovile prve kolone za desinfekcijo pri srezkih poglavarjih in otvorila se je druga desinfektorska šola ter prideli desinfektorji novim kolonom, katerih je šestnajst. Na podlagi strokovnega izpita in po zakonu o prevedbi,

bili so desinfektorji nastavljeni kot zvičnišniki s temu činu pripadajočo plačo, dijetami in kilometrino. Te prejemke so dobivali redno, šele sedaj po dveh letih se je ministrstvo za narodno zdravje spomnilo in izdalo rešenje, da je desinfektorje postaviti iz zvičnišniške skupine v vrsto služiteljev, kar znači znatno skrajšanje dohodkov ter precejšno ponižanje. Ministrstvo za narodno zdravje utemeljuje svoj čuden korak s tem, da pouka desinfektorske šole ne smatra za strokovno izobrazbo in tudi ne upošteva tozadevnega izpita, četudi je odobrilo pravilnik za desinfektorsko šolo. Tako so desinfektorji sedaj povišani po načinu štedenja in zaslugah nekaterih gospodov, brez ozira na zelo nevarno izvrševanje njihove službe, ko so vsak hip izpostavljeni infekciji, in ne dobe zato nikakih epidemijskih doklad. Poleg teh dobrot pa se zahteva od njih skoro pol zdravilske vede, dasi je služiteljem po zakonu potrebna le najpotrebnejša pismenost. S kakšnim navdušenjem zro v bodočnost gojenci tretjega letnika, kateri se vrši sedaj, menda ni težko ugotoviti.

Nekaj o Nabavljajnih zadrukah.

Kakor posnemamo iz poročila uprav. odbora Saveza, je bilo početkom 1925 včlanjenih v Savezu 141 zadrug s 512 vplačnimi deleži. V teku leta 1925 je pristopila 1 zadruga s 7 deleži (Kolašin v Črni gori); izbranih pa je bilo 33 zadrug z 42 deleži. Sklepom 1925 je štel Savez 109 zadrug s 481 deleži. Od teh zadrug jih je v Srbiji 21, v južni Srbiji 12, v Črni gori 4, v Bosni in Hercegovini 15, Vojvodini 9, Dalmaciji 9, v Hrvatski in Slavoniji 24, v Sloveniji 15. Od izbranih jih odpade na vso Srbijo 12, Bosno Hercegovino 2, Vojvodino 1, Hrvatsko Slavonijo 13, na Slovenijo 5. Izbralo se jih je od teh 7 zavoljo prepičlega števila zadrugnikov, 18 jih je likvidiralo, ker ni bilo zanimanja za zadrugo in ker so se organizirale protiakcije od trgovstva in ker so plačevale davek na poslovni promet, 7 zaradi slabega poslovanja, v 1 zadrugi se pa ni zamogel konstituirati upravni in nadzorni odbor.

Članov so šteje zadruge početkom 1925 43.612, koncem 1925 pa 38.867. Od tega odpade na Srbijo 10.879, Črno goro 1712, Bosno, Hercegovino 5031, Vojvodino 3686, Dalmacijo 2143, Hrvatsko-Slavonijo 9624 in na Slovenijo 4729 članov.

Začetkom 1925 je znašal kredit vseh zadrug Din 29.408.089, od tega rezervni fond Din 2.649.244, zadrugni deleži pa 5.208.350 dinarjev. Ti zadrugarji so jamčili poleg deleža še z Din 17.275.650. V letu 1925 je bila povečana kreditna moč za Din 4.409.383, a od tega rezervni fond za Din 548.064, jamstvo zadrugnikov poleg deleža za 3.361.565 Din. Vsota zadrugnih deležev se je zmanjšala za Din 51.527. — Koncem 1925 je znašal kredit vseh zadrug Din 33.817.473, rezervni fond Din 3.197.309, plačani deleži Din 5 milijonov 156.823. Člani jamčijo poleg deležev še z Din 20.637.215. — Vrednost nepremičnin zadrug Din 4.816.125.

Početkom 1925 je znašal skupni dovoljeni kredit vsem zadrugam Din 16.805.800. V letu 1925 je prošlo za povišanje kredita 44 zadrug z 12.038 zadrugniki, katerih kreditna sposobnost je znašala Din 19.850.526. Zaprošeni kredit je znašal Din 11.058.300. Kredit je bil dovoljen 31 zadrugam v skupnem iznosu per Din 4.484.000. Ker je bilo vrnjenega kredita za Din 17.000, je znašal koncem 1925 skupni dovoljeni kredit Din 21.272.800.

Vseh zadrug s kreditom je 102. Od teh zadrug jih je 11, ki uživajo kredit do Din 25.000, 22 do Din 50.000, 23 do Din 100.000, 36 do 500.000 Din, 7 do Din 1.000.000, 2 do Din 2 milijona in 1 s kreditom preko 2 milijona. — Poleg tega je dovoljeno zadrugam še za Din 845.000 kredita za nabavo drv in za zgradbo zadrugnih domov, še za Din 8 milijonov 750.000 (sklep redne skupščine v Splitu), od katerega zneska pa je izplačanih samo Din 3.500.000.

Revizij je bilo v letu 1925 vsega skupaj 56, pri dveh zadrugah superrevizija, a pri eni se je izvršila individualna revizija. Pri 4 novih zadrugah se ni še izvršila revizija, vse ostale pa so bile revidirane vsaj po enkrat.

Od vseh 109 zadrug je poslovalo v letu 1925 17 zadrug zelo dobro, 44 dobro, 28 nekoliko slabše, toda 4 zadruge povsem slabo.

Doslednost v zadrugništvu.

Kaj razumemo pod to besedo, ki jo tolikokrat ponavljamo, si menda niso vsi zadrugniki na jasnem.

Nekdo misli, da je dosleden, ako vztraja kot član pri svoji zadrugi.

Drugi misli, da je dosleden zadrugar, ako agitira med nezadrugarji za pristop k zadrugi in da je s tem že izvršil vso nalogo, ki jo je do zadruge dolžan.

E. Podkrajšek, tajnik zadr. Stan in Dom.

Stan in Dom.

Iz članka »Zidajmo naprej« v »Našem glasu« št. 13. je razvidno, da g. Rojc ni zadovoljen z odgovorom g. arh. Zupana, temveč smatra še vedno svoj recept kot edino pravilen. V ta izvajanja, ki spadajo v področje strokovnjakov, bi se ne utikal, če ne bi bile ravno stavbe Stan in Doma vzrok kritike g. Rojca.

G. Rojc poudarja v svojem poslednjem članku, da podaja svoje misli z dobrim namenom, kar bi mu rad verjel, če ne bi izrekel sumničenja, »da si je znabit kdo vtepel v glavo pridobiti zaslugo ali slavo z nepotrebnostno stavbno potratnostjo na račun drugih«. V svojih člankih kritizira visoke strehe, češ da je tako zidanje neekonomično in drago ter priporoča stavbe z ravno streho, ali pa hiše z enim nadstropjem s položno streho.

V svrhu informacij je izdala zadruga Stan in Dom več publikacij, tako brošure »Stan in Dom«, »Zgradbe stanovanjskih hiš«, »Namen Stan in Doma«, dalje poročila v listih »Produkcija« z dne 1. marca, 18. junija 1925 in 28. marca 1926 ter več člankov v dnevnikih in raznih zadrugnih listih. Dvomim, da bi bil g. Rojc tako ostrega peresa, ako bi te publikacije kdaj bral. Rešitev in odločitev za

tipe hiš in način zidave ni padla v enem dnevu in nepremišljeno po eni osebi, temveč se je to natančno premotrivalo in posvetovalo s strokovnjaki in merodajnimi faktorji Stan in Doma.

Člani Stan in Doma so vsakomur hvaležni za pametne in praktične nasvete in je brez dvoma, da bodo tudi g. Rojcu odkritosrčno hvaležni, če bo s svojimi nasveti pripomogel do pocenitve njih hiš in stanovanj.

Radi pomanjkanja prostora v tem listu se v detajlne odgovore ne morem spuščati. Tudi ne smatram za potrebno ponavljati tisto, kar je že v zadrugnih publikacijah navedeno. Kdor se za stvar zanima, dobi itak brošure po 2 dinarja na Aleksandrovi cesti 5. Vseeno je pa treba v ilustracijo odločitve za take strehe nekaj vrstic.

Združena pomoč pri Stan in Domu je dvojna. Prva stremi za tem, da se zidajo zadrugne hiše, kjer se oddajajo članom, ki nimajo sredstev za lastne hiše, stanovanja po zmerilih najemninah in ki ostanejo lastniki teh stanovanj do smrti. Druga pomoč je ta, da se daje tistim, ki imajo nekaj kapitala, posojila proti mesečnemu odplačevanju in vrnitvi v 17 letih. Kredite daje članom mestna hranilnica z garancijo mestne občine in Viške občine po 8 odstotkov.

Vsak, ki zida lastno hišo, postane takoj zemljiškopravni lastnik stavbišča in stavbe. Napram zadrugi nimajo nobene druge obveznosti, kakor samo to, da plačajo po 4 deleže skupaj tedaj 1000. — Din in da se tisti, ki zidajo na kolonijah, obvežejo zidati zunanost stavbe tako, kakor to večina dotične kolonije sklene. Notranjost stavbe lahko napravi vsak, kakor kdo hoče. Zunanost je pa prilagoditi celotni skupini. Druge obveze napram Stan in Domu ni. Za vrtno kolonijo na Tržaški cesti je bilo napravljenih več tip, med njimi tudi tipe z nizkimi strehami. Pri glasovanju za eno ali drugo tip so se skoro vsi člani — razen dveh — izrekli za tip z visokimi strehami. Jaz za svojo osebo sem bil proti tem visokim streham, ker sem imel željo, da se zida v narodnem slogu in zgradi lično kranjsko vas, toda praktična uporaba in druge okolnosti, ki so v zvezi z visoko streho, so me odvrnile od tega, da bi komu prigovarjal svoje načrte. Že gradbeni vodja Stan in Doma je v svojem članku poudarjal, da je s temi strehami dosegel nerezane stene v zgornjih sobah, kar je za lastnike velika pomena.

Radi trditve g. Rojca, da so njegove ravne strehe cenejše od naših strmih streh, navajam tu nekaj števil. Naše strme strehe stanejo merjeno od kapa do kapa z vsem tesarskim delom in kritjem popolnoma kompletno

Tretji misli, da je dosleden zadrugar, ako se ne straši potrkati na prsa in priznati, da je član nabavljalne zadruge napram osebi, ki zadrugi ni naklonjena.

Tako nekako si tolmačijo zadrugno doslednost naši zadrugarji.

Nastaja sedaj vprašanje, ali so s tem res dokazali, da so dosledni zadrugarji?

Gotovo ne!

Dosleden zadrugar je le oni, ki poleg goraj navedenih lastnosti, ki pa niso še popolne, *dosledno kupuje vse potrebščine v svoji zadrugi.*

Koliko se v tej dosledni nedoslednosti greši, hočemo spregovoriti par besed.

Danes je naša zadruga že tako urejena, da nudi svojim članom malone vse življenske potrebščine v nakup. Ako ne direktnim, pa indirektnim putem. Tudi v cenah stoji na precejšnji konkurenčni nižini napram privatni trgovini, dasiravno to ni princip zadrugne trgovine.

In vendar, koliko se tu greši ravno na rovaš sto in stokrat poudarjene in izgovorjene zadrugne doslednosti.

(Konec prihodnjič.)

Vestnik.

Napredovanje. Predsednik Glav. Saveza in urednik Činovniškega Glasnika dr. M. Jovanović je imenovan za generalnega ravnatelja direktije državnih dolgov. Čestitamo!

Činovniški Glasnik od 1. maja 1921 prinaša sledečo vsebino: »Se nam bodo kdaj poboljšali prejemki?«, »Kaj nas čaka s 1. novembrom 1926?«, »Naši kolegi invalidi z ozirom na čl. 289 fin. zakona 1926-27«, in »Velika vojaška svečanost v Zagrebu«. Na članek glede 1. novembra 1926 se še povrnemo, ker ima aktualno vsebino glede stanovanjskega zakona. V uvodniku »Se nam bodo kdaj poboljšali prejemki?« pa konstatira suho dejstvo, da se je obljubljalo z vseh strani, kako se nam bodo poboljšali plače, če se izvrši obširnejša redukcija. Napovedana redukcija se je sprovedla, — vse pa je ostalo pri starem. Članek opozarja vlado na podano obljubo. Članek je uverjen, da bo vlada držala besedo; če je pa ne bode, potem bode znalo uradništvo, na čigar ramenih počivajo temelji države, dovoljno ceniti vse obljube »merodajnih«. To je »strašilo« za vladajoče in kar ne vé, da sta obljubiti in dati dve različni kar ne vé, da sta obljubili in dali dve različni stvari? Vpraša naj Ribničana.

Društvo davčnih izvrševalcev ima v nedeljo dne 6. junija t. l. ob 9. uri v gostilni »Novi Svet« v Ljubljani svoj letni občni zbor, ter vabi vse svoje člane, da se ga zanesljivo udeležijo; nečlane in posebno novince pa pozivlja, da se takoj vpišejo

v društvo in naj v ta namen pošljejo 1 Din kot vpišimo in članarj vsaj za četrt leta, ki znaša za 3 mesece 9 Din; društvu blagajniku, tovarišu Gustavu Mlejniku v Škofji Loki na Gorenjskem. Pogovoriti se imamo še marsikaj potrebnega za naš stan in stanovska zavest zahteva, da se vsaj enkrat snidemo in zberemo na tak stanovski sestanek in pogovor. Za društvo: F. R.

Všetje kaderskega roka in službovanja pred 21. letom starosti. V finančni zakon za 1926-27 je sprejet od vlade predlagan člen 97.) nespremenjen kot člen 127). Glasi se sledeče: »Člen 206 Zakona o državnem prometnem osebju naj se razumeva tako, da se jemlje v obzir za osnovno plačo samo regulisana služba po 21 letu starosti in prema temu tudi za pokojnino brez obzira, dali je računana služba pred izpolnjenim 21 letom za napredovanje in penzijo po prejšnjih zakonih in pragmatikah. — Čas proveden v aktivni vojaški službi (kaderski rok) se ne more računati nikomur v službeno dobo, ne oziroma se na priznanje s prejšnjimi zakoni in pragmatikami.«

Zakaj imamo potem Osrednjo Zvezo? V »Jutru« z dne 13. t. m. smo čitali med »Domačimi vestmi« v poročilu o obč. zboru društva slovenskih sodnikov tudi sledeče:

»Obč. zbor je sklenil, da društvo za sedaj ne pristopi k pokrajinski zvezi drž. uslužbencev v Ljubljani, pač pa naj odbor sodeluje z drugimi (kakšnimi? Ur.) uradniškimi stanovskimi organizacijami v skupnih zadevah vseh drž. nameščenec. Ponovno je bil izvoljen stari odbor s predsednikom Petrom Keršičem. Popoldne je sledil izlet v Laško, kjer so si vsi sodniki ogledali kraj in delniško pivovarno«. — Brez komentarija! — Tega naj si napravijo slovenski sodniki in ostali drž. uslužbeni sami.

Upravno kazensko pravo v Avstriji. Ustavni odsek avstrijskega parlamenta je že lani obravnaval novi zakonski osnutek o upravnem kazenskem postopanju. Zakon se vobče naslanja na določil: kazenskega zakona in ima obširne propise o splošnih predpogojih kaznivosti, prištevanja krivde, napeljevanja, udeležbe in poiskusa. Do sedaj vsega tega niso poznali: razen neposrednega storilca ni bila statuirana kaznivost nobene druge osebe. Zanimive so tudi določbe glede vprašanja, kdo odgovarja za prestopke, katerega je zakrivila kaka družba, pri čemur razločujejo družbe z obrtnim značajem od drugih družb. Umestno bi bilo, da bi se morda tudi pri nas lotili juristi tega vprašanja.

Kakšni bodimo na občnih zbora? Da se ne bi dolgočasili, zato si naj vsak prinese seboj papirja in svinčnik ter si beleži važnejše misli iz poročil ali debat.

Ako so poročila skrbno pripravljena ter se referenti vživijo v živahno in duhovito prednašanje, potem sledi zanimanje zborovalcev že samo ob sebi.

Ako pa so poročila pomanjkljiva in suhoparna ali pa, če vsebujejo naštevaje števil in statistič-

enonadstropne stavbe na oko veliko slabše vplivale, kakor pa sedanje; kajti dolžina in širjava stavbe mora biti vedno v nekem razmerju z višino.

Za pravilnost teh števil so vsakomur na razpolago oferte, stavljene od tukajšnjih stavbenikov.

Tudi sklicevanje g. Rojca na stavbeno oblast, češ da ne bi smela priporočati priučnih hiš, je neutemeljeno, kajti na tak način, da bi se s še strožjimi propisi oviralo stavbeno gibanje. Še ne bo odpravljena stanovanjska beda. Vsak stavbeni pokret je od vseh brez izjeme le pozdravljati, ker je to le v interesu vseh. Odpraviti bi bilo vse dosedanje visoke takse in drugo, ne pa da bi se še oviralo po nepotrebnem. Sicer je pa navedba g. Zupana mišljena tako, da je stavbena oblast priporočala mesto nizkopritličnih visokopritlične hiše tedaj, da bi se ne šlo s kletjo globoko v zemljo.

Iz tega sledi, da smo vse napravili, kar je bilo možno, da zidamo poceni, praktično in enostavno, kakor to nasvetuje g. Rojc.

Ko so se člani odločili za te tipe visokih streh, so se stavbe razpisale in podjetnike povabilo, da stavijo svoje oferte. Najnižje ponudbe za sedanje tipe so bile: za tipo I. 122 tisoč din, za tipo II. 128.000 Din, za tipo III. 152.000. Potom licitacije med petimi najnižjimi

nih podatkov, ne sme to v taki meri uplivati na razpoloženje zborovalcev, da bi prehitro zgubili potrpežljivost. V takih primerih naj si posamezniki zapišejo nedostatke, zberejo lastne misli ter se potem — ko je govornik končal — oglasijo k besedi. V jasnih in preglednih izjavah naj stavijo predloge, odnosno objasnijo to, v čem se ne strinjajo. Vedno pa naj prevladuje stvarnost, objektivnost in obzirnost do svojih sotovarišev.

Debate naj se vrše po parlamentarnih običajih s potrebno dostojnostjo tudi v slučajih, da se rabijo tu in tam krepke besede. Ako že morajo izreči opravičena očitanja ali kazati na neljube pojave, naj bodo trpke besede umerjene v takem pravcu, ki zamore služiti v odpravo grajalnih nedostatkov. Ogibajmo pa se osebnosti, da ne razsejemo med člane nezadovoljstva ali jih celo odtujimo našim organizacijam. Odkritost, iskrenost in medsebojno spoštovanje naj preveva naša zborovanja.

Pred zaključkom zborovanja in glasovanjem o končnih resolucijah naj nikdo — brez posebne nujnosti — ne zapuša dvorane. To kvari celoten utis in ozlovolji ostale, zlasti goste in dotičnike, ki so si predloge zamislili ter pričakujejo od zborovalcev poglobljenja v dotični predmet.

Ako imamo goste na naših zborovanjih ali smo sami drugod deležni gostoljubja, ne izpraznimo takoj po zaključku vsi dvorane, temveč posedimo po možnosti še nekoliko časa, da se z našimi kolegi in povabljeni prijateljski porazgovorimo in zapustimo tudi v družabnem in gostoljubnem oziru dobre vtise.

Listek.

Vse p. n. dopisnike prosimo, da spišejo svoje dopise in poročila samo na eni strani, to pa čitljivo, kratko in jedrnat. Za dopise s podpis prevzema odgovornost redakcija samo v toliko, kolikor to zahteva tiskovni zakon.

Prošnja. Prosimo vse one p. n. naročnike, ki so jim pobližno znane uradniške razmere v Italiji, naj nam priskočijo s kakšnim prispevkom na pomoč. Hočemo pač informirati naše člane in čitatelje z uradniškimi razmerami tudi v drugih državah, da si nazorno predočimo vso mizerijo javnih nameščenec v naši domovini.

Regina, povest. Nemško spisal G. Keller, poslovenil dr. Joža Glonar. — Cena Din 5.—. **Občinsko dete.** Roman dojenčka. Srbsko spisal Branimir Nušić. Poslovenil Cv. Golar. — Cena Din 15.—. **Zeleni kader.** Povest iz viharjih dni našega narodnega osvobođenja. Spisal Ivan Zorec. Cena Din 14.—. **Povest o Robinsonu** z risbami v barvah. Za mladino, v angleščini spisal K. Fitzgerald, v slovenščino preložil Bog. Vdovič. Cena Din 15.—; vezan izvod Din 20.—. — Vse tu navedene knjige se dobe po vseh slov. knjigarnah. Naročajo se lahko tudi pri podpisnem založniku. — Tiskarna in litografija J. Blasnika nasl. d. d. Ljubljana, Breg št. 12.

z vsem materijalom vsak kvadratni meter 96.— Din, tedaj ca 100 kvadratnih metrov 9600.— Din. Ravne betonske strehe, kakor jih priporoča g. Rojc, pa stanejo kvadratni meter 180.— do 200.— Din, 100 kv. m 18.000 Din, in so tedaj skoro še enkrat dražje. Pri tem še niso prišteti stroški za ograjo, ki bi veljala ca 4000 do 5000 Din. O raznih nedostatkih in o večnem popravljanju takih ravnih streh niti ne govorim. Ravne strehe so prikladne za razne prizidke, kjer druge strehe ni mogoče napraviti.

Kar se tiče drugega nasveta g. Rojca, da naj bi se zidalo mesto teh strmih streh v eno nadstropje, je za nas iz istih razlogov nemogoč, ker je stavba z enim nadstropjem za 500 do 600 Din pri vsakem kvadratnem metru zazidane ploskve dražja, kakor pa naše dosedanje stavbe. Naše tipe stanejo od 1500 do 1625 Din vsak kvadratni meter. Iste stavbe z isto razpredelbo, istimi prostori, iz istega materijala in ravno tako izvršena, samo mesto sedanje strehe zidana v eno nadstropje s položno streho, bi veljala 2000 do 2200 Din za kv. m in bi bile naše sedanje stavbe dvignjene v I. nadstropje za 30.000 do 45.000 Din dražje. Poudarjam, da bi imeli s tem popolnoma iste prostore, ker bi se notranjost v ničemer ne izpremenila. Na zunanji obliki bi tudi ničesar ne pridobili, ker bi take visoke

ponudniki, pri kateri so bili navzoči skoro vsi člani, so se dosegle cene za tipo I. 99.000, za II. 105.000 in za tipo III. 130.000 Din. Prve dve tipi imati štiri sobe in kopalnico, tretja tipa pa šest sob, kopalnico in druge pritlikline. Vsak član je imel pravico oddajati stavbo komur je hotel. Vsakomur se je priporočilo, da naj skuša dobiti še cenejšega podjetnika.

Na vprašanje, če je med lastniki teh hiš kak drž. nameščenec, bodi povedano, da zida na tej koloniji 5 drž. uradnikov, 4 učitelji, 5 drugih drž. in monopolnih nameščenec, 1 pisatelj in 8 priv. nameščenec oziroma delavcev. Med 349 člani nas je 176 drž. nameščenec, torej prav lepo število.

Glede odplačevanja kreditov in državnih podpora pa drugič kaj.

Končam z željo, naj si ob lepih dnevih čitatelji ogledajo kolonijo Stan in Doma, pogledajo naj posamezne hiše in prepričali se bodo, da je g. Rojc in vsi, ki so njegovega mnenja, na povsem napačni poti.

Čevlje na obroke

najboljših vrst, daje najceneje drž. uslužbencem in upokoencem »VOJKA«, Ljubljana, Krekov trg 10. Zunanji odjemalci dobe ilustrovane cenike brezplačno.

»Upokojenec« piše:

Tovariši upokojenci in aktivni, ogledajte si uspehe in sadove še »svežih« spomenic raznih društev v SHS.

Svoječasno smo vendar našli med obljubami tudi kakšno »drobtinico«.

Sedanje ravnanje merodajnih činiteljev pa ne moremo imenovati delo »naših« zastopnikov, ker od tega dela ne dobimo miti upravičeno prislužnih drobtin, temveč so glasom poročil celo v nevarnosti svoječasno prihranjeni, v zlatih kronah vplačani »žuljavi fideji«, od katerih danes dobivajo tako pokojnino, da si posebno nekateri še komaj kupijo — žigice.

Iz tega je zadostno razvidno, koliko je vredno delo raznih strankarskih, političnih različnih društev.

Če narodnega poslanca prošiš ali vprašaš, kaj da je z rešitvijo prošnje, odnosno spomenice, dobiš odgovor: »V ministrstvih se nahaja toliko različnih prošnji in spomenic, da jih gospodje tudi pri dobri volji ne morejo rešiti, ker se na njih nič ne spoznajo. Eno društvo »Upokojencev« zahteva mesto kron dinarje, drugo zahteva prevedbo po novi službeni pragmatiki itd. Tako imajo številna društva vsaka svojo prošnjo in predlog in to da končno povod referentu, da izjavi »kaj pa hočejo ti stari dedje!«

Iz navedenega in nebroj sličnih slučajev je razvidno, da so vsemu temu krivi upokojenci sami, ker nimajo toliko zavednosti, da bi se zedinili in

skupno vsi kot en mož od vlade zahtevali svoje prislužene in državljanske pravice.

Dokler pa bodo med upokojenci razlike, kakor: kje je ta služil, v kateremu razredu je bil, koliko ima pokojnine itd. itd. in h kateremu društvu spada, toliko časa ne bomo dobili prislužnih potrebščin, ker strankarsko, politično in egoistično, pogubno ravnanje nezavednih upokojencev ne pomeni nič drugega, kakor napeljavajo vode na vladni mlin.

Akoravno je to morda naš zadnji »apel« povdarjamo:

Tovariši: V slogi je moč! Sloga jači, nesloga tlači!

Kolesa!

samo pri Gorcu!

Palača Ljublj. Kreditne banke

Kdor oglašuje, ta napreduje!

Hektografični, kopirni, računski in pavoščeni zvitki

za registrirane blagajne in računske stroje, barve, matrice in specialni papir za razmnoževanje, barvni trakovi PICO in BRACO ter ogljeni papir.

LUD. BARAGA, Ljubljana,

Selenburgova ulica 6.

Telefon 980.

Je vendar najboljši!

TOVARNA ČEVLEJEV PETER KOZINA & KOMP. izdeluje odslej naprej tudi lahke damske čevlje ter čevlje za gospode najnovejše forme in najboljše kvalitete. Prodaja na malo: Ljubljana, Breg 20, Aleksandrova cesta 1, Prešernova ulica; Zagreb, Račkova ulica 3; Beograd, Knez Mihajlova ulica 4.

Priporočamo tvrdko
M. Tičar, Ljubljana
za nakup vseh
pisarniških in šolskih potrebščin

Modna trgovina

Peter Šterk

Ljubljana, Stari trg št. 18.
se priporoča.

Najnižje solidne cene.

Priporoča se cenj. občinstvu
špecerijska trgovina

Leskovic & Meden

LJUBLJANA, Jurčičev trg št. 1.

Najboljši
šivni stroji in
kolesa edino le

Josipa Petelinca

znanka

Gritzner in Feniks

za rodbino, obrt

in industrijo

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Pouk v voženju brezplačen. Večletna garancija

Delavnica za popravila.

Na veliko Telefon 913 Na malo

Tovariši!

Kupujte svoje potrebščine le pri tvrdkah in obiskujte le lokale, ki inserirajo v »Našem Glasu«. Kdor podpira nas, tega podpirajmo mi!

JOSIP PETELINC, Ljubljana

(blizu Prešernovega spomenika) ob vodi

Priporoča potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje, sedlarje, modno blago, pletenine, žepne robce, ščetke, sukance, toaletno blago.

Na veliko!

Telefon 913

Na malo!

Zahtevajte in kupujte edino le naše domače

Ciril in Metodove vžigalice

dobijo se povsod. Glavna zaloga pri tvrdki

IVAN PERDAN nasled. v Ljubljani

Fran Iglič

krojaški atelje

LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 28

Izdeluje se za dame in gospode po najnovejših krojih. — Lastna zaloga modnega blaga. — Uradnikom znaten popust ali na obroke.

Manufakturna trgovina

FABIANI & JURJOVEC

Ljubljana, Stritarjeva ul. 5.

Priporočata spomladansko in poletno blago. — Vedno v zalogi perje, puh in žima za blazine od najcenejše do najfinejše vrste.

Na obroke proti garanciji uradov.

Priporoča se

modna trgovina

A. Šinkovic nasl. K. Soss

LJUBLJANA, Mestni trg 19.

Prva jugoslovanska tovarna dežnikov

Josip Vidmar

Ljubljana, Pred Škofijo 19

Najnižje cene! Solidna in točna postrežba

Popravila, preobleke.

Specijalna trgovina ščetarskih izdelkov
priporoča tudi svojo veliko izbiro spominskih izdelkov, galanterijo in parfumerijo

M. Mihelič

Ljubljana, Selenburgova ul.

Priporoča se

I. Korenčan

trgovina pletenin, norimberškega in galanterijskega blaga na veliko in malo.

Velika zaloga volne za pletenje jumperjev, nogavic itd.

Cene nizke — postrežba točna.

Ljubljana, Mestni trg 20.

Najnižje
cene!

Nabavljalna zadruga državnih nameštencev v Ljubljani

priporoča svojim članom nakup najfinejše bakke moke, sladkorja, kave, olja, masti, riža, testenin, pralnega in toaletnega mila, dišav, južnega sadja in sploh vsega špecerijskega in kolonijalnega blaga. — Pri večjem odjemu izredne cene. — Velika izbira dežnikov in predpraznikov. Izdeluje najfinejše in najtrpežnejše čevlje vseh vrst po meri innaročilu. —

Kdor kupuje v zadrugi, kupuje pri sebi!

Državni uslužbenci, kupujte v svoji zadrugi!

C. J. Hamann, Ljubljana

Vam nudi najsolidnejši vir nakupa perila, opreme nevest, novorojenčkov, perja in modnih potrebščin.

Predtiskarija modernih ročnih del.

Izdaja Osrednja Zveza javnih nameštencev in upokojencev za Slovenijo v Ljubljani.

Odgovorni urednik Anton Adamič. Za Narodno tiskarno Fr. Jezeršek. Vsi v Ljubljani.